

MŪSU LIE TUVAI

S. PAULO — BRASIL — 1971 m. lapkričio — novembro 26 d.

TOKS BUVO PIRMASIS KARININKAS

A. A. ANTANAS JUOZAPAVIČIUS

Kažkaip esame įpratę galvoti ir kalbėti apie pirmuosius mūsų karius, kaip apie žaliojo kaimo bernelius, vyžotus, klumpėtus, pilkasermegių, bemokslus, bet stiprios tėvynės meilės pilnus vyrus. Buvo ir tokių, be abejo. Ir jais nemažiau didžiuojamės už batuočius, gerokai pasimokiusius. O ir tokių buvo gerokas skaičius. Pirmasis Lietuvos kariuomenės kritusis karininkas Antanas Juozapavičius buvo vienas iš pačių šviesių Lietuvos sūnų, daug žadėjęs ateičiai, o pavojaus metu atidavęs jai savo galvą.

Antanas buvo gimęs tėvų nuomojamame Švakštonių dvare, Vaškų vls. Biržų apskrityje 1894 metų vasario 13 dieną Tėvams nesisekiant ūkininkauti, persikelia Rygon ir čia tėvas darbuojasi kaip vežikas. Antanas lankė gimnaziją, bet už lietuviškumą buvo pašalintas iš 6 klasės. 1915 metais įstojo savanoriu rusų armijon ir poros mėnesių buvo priimtas karo mokyklon. Ją baigęs, tarnavo 57 pėstininkų pulke Tverėje. Iš čia komandiruotas Gatčionon, kulkosvaidininkų mokyklon. Ilgai prašėsi išleidžiamas į latvių tautinės kariuomenės dalis. Pagaliau, gavęs leidimą, įsijungė į latvių 6 Tukumo pulką. Kariavo su vokiečiais prie Rygos. Sužeistas.

1917 metais pradėjus organizuoti lietuvių kariuomenės pulkus Rusijoje jis buvo vienas iš pirmųjų įstojęs ir ėmėsis energingo darbo. Dalyvavo lietuvių karių suvažiavimuose, delegacijose pas rusų karinę vadovybę, prašant leidimo steigti Rusijoje lietuvių karines dalis. Leidimą gavus, jis paskirtas Vitebsko lietuvių batalijono vadu. Bolševikams paėmus Rusijoje valdžią Juozapavičius grįžo Lietuvon. 1918 metais lapkričio mėnesį sudarius Vilniaus pirmąją nepriklausomą Lietuvos vyriausybę, Antanas paskirtas Krašto apsaugos ministro adjutantu. Su ministru pirmininku A. Voldemaru važinėjo Berlynan valstybiniais reika-

lais. Perkėlus pirmąjį pėst. pulką iš Vilniaus Alytun, Antanas paskirtas pulko vado padėjėju, o neilgai trukus ir jo vadu. Pagal ano meto sąlygas, Juozapavičius pulką organizavo sėkmingai. Jis buvo energingas, judrus, drąsus ir darbštus. Jis nemėgo bolševikų, kaip ir vokiečių.

Prasidėjus Vokietijoje revoliuciniam sąjūdžiui, pašlijo kariuomenės tvarka ir disciplina. Jie blogai elgėsi su Lietuvos gyventojais. Alytaus bare frontą prieš bolševikus saugojo lietuviai drauge su vokiečiais, apie 7 klm. į rytus nuo miesto. Lietuviai saugojo barą į šiaurę nuo Alytaus-Varėnos geležinkelio, vokiečiai į pietus.

Naktį iš vasario 12 į 13, bolševikai pradėjo pulti Alytų. Bendro vado miestui ginti nebuvo. Juozapavičius, patyręs apie bolševikų puolimą, pasiėmė keletą kulkosvaidžių ir vieną kuopą kareivių, nakties metu išvyko Alytaus baran. Pasinaudodamas nakties tamsa, jis norėjo išeiti prie plento į bolševikų užnugarį ir priversti priešą trauktis. Vietinės kilmės kareivių rodomas kelią, J. išvedė kuopą pramatyton vieton. Priešas jau buvo praėjęs tą vietą toli pirmyn. Vengdami kautynių, vokiečiai jau buvo seniai pasitraukę iš savo baro. Lietuvių sargybos irgi traukėsi. Nors ir gerai sugalvotas

bei vykdomas manėvras nepavyko, nes nebebuvo kas frontą gina priekyje. Juozapavičius grįžo į Alytų, kurį pasiekė jau auštant. Čia abipus Nemuno vyko besitraukiančių lietuvių kautynės su bolševikais, atsidūrusiais prie pat miesto. Paleidęs kareivius su kulkosvaidžiais vykti per tiltą, J. nuėjo į kareivines patikrinti, ar viskas išvežta. Rado neišgabentus ginklus. Teko juos paskubomis pakrauti ir vežtis. Vyksiant per tiltą, J. lydėjo gabnamus ginklus. Ėjo smarkus su sišaudymais. Bejojantį per tiltą priešą kulka nukovė Antaną apie 8 valandą ryto, 1919 metais vasario 13, jo gimtadienio dieną, taigi tik 25 metų vyrą, pulko vadą.

Vietos žmonės tuojuo slapta jį palaidojo. Tik bolševikus išvarius iš Alytaus vasario 15, Juozapavičiaus kūnas perkeltas ir palaidotas Alytaus šventoriuje, Suvalkų pusėje, pastatytas paminklinis kryžius. 1925 metų vasarą, pirmasis dūkų pavasarininkų kongresas Juozapavičiaus žuvimo vietoje prikėlė paminklinę vario lentą. 1937 metais pastatytas naujas gelžbetonio tiltas pavadintas jo vardu. Tokia tai yra pirmojo atkurtosios Lietuvos kariuomenės žuvusio karininko Antano Juozapavičiaus istorija.

Jo pavyzdžiu šimtai Lietuvos karininkų išliejo visą savo kraują Lietuvos miškuose ir pa kelėse, begindami savo kraštą kaip partizanai nuo tų pačių įsibrovėlių bolševikų.

(Žinios paimtos iš L. E. X tomo 104 psl.)

IR PIRMASIS EILINIS KARYS

Iš eilinių Lietuvos kariuomenės vyrų pirmasis krito kovoje už laisvę POVILAS LUKŠYS.

Jis buvo gimęs Kazokų kaime, Surviliškio vls. Kėdainių apskr.

Kilęs iš neturtingos šeimos lankė Surviliškio pradžios mokyklą. Paaugęs mokinosi namų statybos amato. Tarnavo rusų kariuomenėje ir iš jos grįžęs vėl stojo namus statyti. Veikė jaunimo organizacijoje Pavasarininkuose.

Pradėjus tvirtis Lietuvos kariuomenei, Lukšys metė darbą, surinko būrį savanorių jaunuolių ir jais vedinas atvyko į Kėdainius. Čia jį priėmė į Kėdainių srities apsaugos būrį. Povilą paskyrė būrininku ir greit lauko sargybos viršininku Šilai nėlių kaiman. Tą lauko sargy-

«Mūsų Lietuvos» Garbės Leidėjai VINČAS IR IEVA KUTKAI

Kartkartėmis šitoje vietoje matėme pp Vincą ir Ievą Kutkus, kaip «Mūsų Lietuvos» garbės leidėjus. Jų gera širdis ir lietuviškųjų spaudos reikalų supratimas, atrodo, niekada nesensta. Ir vėl jie suteikė stambią savo dovaną šitam numeriu išleisti. Ačiū, ačiū ir dar karią ačiū!

M. L. Administracija

bą užpuolė bolševikai. L. su savo vyrais puolimą atrėmė. Kai vasario 7 bolševikai vėl puolė Kėdainius, L. su savo vyrais pasitraukė į Kėdainius. Bolševikams pradėjus supti Kėdainius iš pietų ir užėmus Eigulių kaimą, Lukšiai pavesta užimti Paobelijų dvarą ir neleisti bolševikams perkirsti Kėdainių-Kauno kelią. Šį uždavinį L. puikiai atliko: užėmė Paobelijų dvarą ir priverstė bolševikus pasitraukti. Dengdamasis aukštais Obelės upės krantais L. su savo vyrais priėjo Eigulių kaimą, priešui iš užpakalio, ir staiga puolė. Bolševikų kuopa tuojuo pasitraukė iš Eigulių. Iš Kėdainių atvykęs būrys užėmė Eigulius. Pavakarėj kautynės aprimo. Naktį gauta žinia, kad bolševikai traukiasi Šėtos link. Pasiūsta sustiprinta žvalgų sargyba ir Lukšys paskirtas jai vadovauti, kaip viršininko pavaduotojas. Būryje buvo 16—17 žmonių, iš jų du raitlininkai. Išvyko iš Eigulių dar tamsoje, rogėmis. Turėjo kulkosvaidį, o kulkosvaidininkai buvo vokiečiai kareiviai. Auštant vasario 8 diena, žvalgų būrelis slinko prie Taučiūnų kaimo. Bolševikai ėmė juos apšaudyti. Netrukus ir Taučiūnų dvarelis bolševikai atidarė ugnį. Žvalgai šoko iš rogių ir ruošėsi gintis. Lukšys tose kautynėse žuvo vasario 8 rytą. Žuvo ragindamas draugus, kai peršautas krito į roges. Priešas puoė ir pradėjo supti. Žvalgai, atsišaudydami, pasitraukė.

Žuvusį Povilą Lukšį apdovanojo Vyties kryžiumi. Jis palaidotas Kėdainių karių kapuose, kur kėdainiečiai pastatė jam paminklą, o Kaune Karo muziejuje buvo pastatytas dail. B. Pundžiaus padirbtas jo biustas. Pačioje Lukšio žuvimo vietoje Taučiūnų kaimo laukuose pastatyta keturių aukštų piramidė-paminaklis.

(Žinios iš LE. XVI t. 516 psl.)

KARYS BE GINKLO

Toli nuo tėvynės, svetingoje Brazilijoje, ginklo nepavartojęs, bet už lietuvių sielą ir širdį meilės darbais kovojęs, staiga mirė a. a. Tėvas VLADAS MIKALAIŠKAS, S. J. Atvyko jis čia darbuotis kviečiamas prel. P. Ragažinsko, ir žinodamas, kad S. Pauliui labai trūksta kunigų. Darbavosi visu jaunu savo entuziazmu. Pamėgo jį ir suaugę ir jaunimas. Tyrėjo eilę gražių užsimojimų. Bet Dievo Apvaizda staiga atšaukė jį iš to darbo amžinybėn. Šį sekma dieną šv. Kazimiero parapijos salėje, šventomis mišiomis paminėsim 15 tąsias T. Vlado Mikalauško mirties sukaktuves.

Kada atsiras nors vienas Brazilijos lietuvis jaunuolis, kurs pasiryš užpildyti tą didelę velicnio Vlado paliktą spragą? Nejaugi idealistinis jaunimas gimsta tik Lietuvoje Amerikoje, Kanadoje, tik ne Brazilijoje? Drąsos, drąsos, Brazilijos lietuviai vaikinai! Tikrai ne vieną Jūsų Viešpats kviečia darbuotis savo tautiečių labui. Argi atsisakytumėte?

Šventasis iš bado bunkerio

Spalio 17 dieną, dalyvaujant Sinodo Tėvams, taigi augščiausiems viso katalikų pasaulio atstovams, Šventasis Tėvas paskelbė palaimintuoju kuklų «tėvelį» pranciškoną, M.ksimilioną Kolbę. Tai viena žiauraus nacizmo aukų, iškilusi į altorių garbę. Ir ne vieno mūsų tautiečių lagerio draugas! O taip pat ir pavyzdys, kaip galima pakilti net ir, žmoniškai žvelgiant, nežmoniškose gyvenimo sąlygose. Tai tik keliais bruožais.

Buvo daug sniego tą 1941 metų vasario 17 dienos rytą, kai prie pranciškonų vienuolyno, netoli Varšuvos, sustojo juodas automobilis. Išlipo keli Gesapo kariškiai. Ir tuoj paprašė pasimatyti su tėvu Maksimilionu Kolbe.

Netrukus prisistatė kuklus ir malonus vienuolis, kuris svečius pasveikino krikščionišku «Garbė Jėzui Kristui».

— Ar tu Maksimilionas Kolbė? — į sveikinimą neatsakęs, šiurkščiai paklausė vienas kariškių.

— Taip, aš.

— Tai prašau su mumis.

Tėvas Maksimilionas į vienuolyną daugiau nebegrižo. Nuvezė jį į Varšuvos kalėjimą, kur «šarfiureris» jį nuplaskė iki kraujo. Niršo SS-kų majoras, išvydęs jį nei nant apsilvokusį pranciškono rūbu.

Gegužės 12 dieną buvo per

keltas į naikiavimo lagerį Auschwitz-Oswiecim.

Vieną iš paskutinių liepos mėnesio dienų, nežiūrint grasinimų ir griežtos priežiūros, vienas kalinių paspruko iš mirties lagerio išbėgo iš 14-to barakų bloko, kuriam priklausė t. Maksimilionas.

Lagerio komendantas jau anksčiau prigrasino, kad, už kiekvieną kalinį, kuris bandys pabėgti ir nebus sūgautas, atsakys savo galvom 20 kitų kalinių. Todėl kai 14-tam barakų bloke pasklido žinia, kad iš ten vienas paspruko, visus apėmė siaubas. Žinojo, kad nevienam jų tatau reikė mirtį bado bunkerio. Tarp kalinių buvo pasklidę gandai, kad daug pasmerktųjų, patekę į bado bunkerį, kandžiojo vieni kitus ir patys save, pakvaišo ir staugė, kaip žvėrys.

Per rytinį patikrinimą lagerio komendantas pranešė, kad bėglys nesugautas. Pasekmė: 14-tasis barakų blokas turės nešti bausmę. Visi, be išimties, turėjo išstovėti, nuo ryto iki trečios valandos, vasaros saulėj, net be vandens lašelio. Tik trečią valandą po pietų leido užsėbtį sriubos. Kuriems teks stoti į bado bunkerį, ta tai bus paskutinė vakarienė.

Į pavakarę prieš išsirikiačiusius nusilpusius 14-tojo bloko kalinius prisistatė lagerfiureris Fritschas. Lėtai peržvelgė kiekvieną, lyg norėdamas

ilgiau pasigėrėti juos perėmu siu sicubu Viešpatavo baugityla. Paskui Fritschas ėmė kalbėti. Šaukė, tartum pažėistas žvėris. Jo žodžiai krito tartum į atvirą kapą.

Bėglys, — šaukė Fritschas, — nepristatytas. Todėl dešimt iš jūsų turėsit mirt badu jo vietoj. Jei dar taip atsitiktų antrą kartą = dvidešimt.

Ir, be niekur nieko, praeidamas pro išsirikiačiusius kalinius, nežymiu mostu ėmė ženklėti:

— Šis, šitas...

Adjutantais rašo numerius į pasmerktųjų lapą. Kaip mirtis išbales, nurodytasis išėina iš eilės, tylus, kaip šešėlis. O Fritschas eina pirmyn ir rodo:

— Šitas, anas ir dar anas.

Dešimtas. Išeidamas iš eilės, sudejavo

— Va gšė mano žmona, mano keturi vaikai! Jau daugiau nebematysiu... — Ir ašaros jam aptemdė akis.

— Nusiaut! — suriko adjutantais.

Pasmerktieji numetė į šalį klumpes.

— Kairėn! — pasigirdo kita šiurkšti komanda.

Kiti kaliniai rankomis užsidengė veidą, iš šiurpo. Mat, kairėj buvo trys mirties būdai sušaudymo mūras, kartuvės ir, kas dar baisiau, mirties rūsis arba bado bunkeris.

Nelauktai kas kas tai subruzdo eilėse — vienas kalinys išdrįso padaryti veiksmą, kuris jam galėjo gyvybę kainuoti: išėjo iš eilės ir ėjo tiesiai komandanto link. Tai tėvas Maksimilionas. Savo skaidriom, mėlynom akim meiliai

žvelgė komendantui Fritschui į veidą.

— Stok! — suklykė komendantas. — Ko nori, bjaurus lenkė?

Ramiai, beveik šypsodamas, tėvas Maksimilionas prašneko. Jo balsas skambėjo tvirtai, be baimės, be jokio virpėjimo:

— Norėčiau mirti vietoj kito pasmerktojo.

— Kodėl?

— Aš senas, ir mano gyvenimas vistiek niekam nenau dingas.

— Tai už ką norėtum mirti? — pašiepimai paklausė komendantas.

— Už tą. — Ir pirštu parodė dešimtąjį, paskutinį. — Jis turi žmoną ir keturis vaikus.

Pasmerktasis nenorėjo tikėti savo ausim. Tai Franciszek Gaiownicew, buvęs lenkų kariuomenės seržantas.

— O tu kas per vienas? — šaltai tęsia Fritschas su vis tuo pačiu paniekos žvilgsniu.

— Aš esu katalikų kuni-

gas — atsako tėvas Maksimilionas.

Ore įsiviešpatauja valandė lė tylos, sumišimo. Paskui kilmiau balsu Fritschas nusprendžia:

— Gerai, eik!

Ir įvyksta pasikeitimas: adjutantais iš pasmerktųjų sąrašo išbraukia vieną skaičių ir įrašo kitą — 16670, kas Oswiecimo koncentracijos stovykloj reiškia: tėvas Maksimilionas. Seržantas Gaiownicewas grįžta į pasmerktųjų eilę.

Ore pasigirsta įsakymas:

— Žengte marš!

Basi, nuleidę galvas, pasmerktieji lėtai žygiuoja. Tėvas Maksimilionas, dešimtas, uždaro nuteistųjų ešiloną.

Vakaruose dangus sutviska raudona liturgine spalva, kaip kankinių šventės išvakarėse.

Nuveda juos ir bado bunkerį. Sargybinis nusikvatoja:

— Netrukus sudžiūsit, kaip bulvienojai!

(Bus daugiau)

Anapilio Papėdėje

KAROLÉ PAŽÉRAITĖ

(tėsinys)

— Tai savotiška reklama. Tokiu būdu jis jis mus vilioja lankyti jo cukrainę ir paragauti jo gamybos «oro bučkį».

— Tegul jis eina balų deginti, — nusišypsojo Juozė. — Bet ką aš tau pasakysiu? — suintrigavo ji Jonė, nutėsdama balsą.

— Sakyk greičiau, nes ateis pirmininkas, ir tu užmirši, ką turėjai pasakyti, — nekantravo Jonė

Juozė vėl šyptelėjo.

— Nueik buhalterijon, — sušnibždėjo, — su stok baikono duryse ir žvilgtelk gatvėn. Ten per ilgai spokso į nuotraukos vitriną vienas tau pažįstamas vaikinys. Net kelis kartus buvo pakėlęs galvą į viršų, laukdamas tavęs pasirodant. Tik trūksta gitaros. Tai jau būtų scena iš Sevilijos Kirpėjo.

Jonė nebepaklausė paskutinių draugės žodžių. Jos veidas nusiplieskė raudoniū iš džiaugsmo. Tuoj smuko pro duris salėn ir, nustrinuo pro atdaras duris balkonan. Kad neįtarty jos intencijos sėdintieji valdininkai, ją sekę žingėidžiomis akimis.

— Taip, jis tebestovi... Jis, Jurgis.

Staiga jis pasuko pro kampa dešinėn. Nepamatė jos, nepamatė.

Bet juk spalį 25 diena. Ne jau dar jie ne-

važiuoja atgal Vokietijon studijų tęsti?

Neramus jausmas vėl sukniėtėjo širdy. Kad bent būtų į ją pažvelgęs...

Vėl ji prisiminė netikėtą su juo pasimatymą prie įgulos bažnyčios. Ir pakartotinai savęs klausė: Kodėl, atsisveikinant ties Kūrija, jis išballo, kaip popierius, ir kodėl jo ranka jos rankoj sudrebejo? Kodėl jis, visuomet iškaltus, susipainiojo žodžiuose ir tekinas pabėgo nuo jos? Kodėl jai tada pasidarė bloga, kad net turėjo atsiremti stulpą, kad negriūtų? Juk ji tokia sveika, kad niekad savo gyvenime neapalpusi. Ir kodėl jai tada pasirodė, jog tai jų paskutinis pasimatymas? Kodėl? Juk po to ji dar buvo jį sutikus vakare, gatvėje. Buvo gana šviesu, nes mėnuo artėjo prie pilnaties. Ji aiškiai pamatė, koks veržlus džiaugsmas buvo apšvietęs jo veidą, kai jis ją sveikino. Ir jis turėjo pastebėti jos veidą, kai jis ją sveikino. Ir jis turėjo pastebėti jos veidą de nustebimą ir laimę jį sutikus... O gal ir jis tada prie Kūrijos tą patį jautė, kaip ji? Ir, vėl, ją pamatęs, nudžiugo, kad jo nujautimas klaidingas. Tik dabar, šį kartą, kodėl jis neatsigrįžo?

Baigiantis tarnybos valandoms ji nurimo. Namie vėl linksmai kalbėjosi su motina ir broliais. Tik vakare ūmai vėl ją apniko nerimastis.

«Melskis, melskis», šaukte šaukė jai Kažkas.

Ji paskubomis užsimetė ant pečių švarką. Ir neramiai kartodama «kažkas atsitiko, kažkas baisaus su juo atsitiko», nė nepajuto, kai atsidūrė bažnyčioje. Ten jau buvo susirinkę moksleiviai ir miestiečiai į spalį mėnesio rožančiaus pamaldas.

Jonė dažnai lankydavosi tose pamaldose. Ir būdavo rami, o šį kartą jai atrodė tamsu bažnyčioje ir jos sieloje. Pro tą tamsą ji stengėsi žvelgti, kas atsitiko. Bet nieko nematė. Tik teįjautė, kad kažkoks siaubingas pavojus grėsia Taurui.

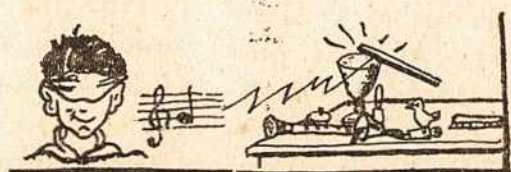
«Ivyko», — tarė jai Kažkas.

— Kas įvyko, kas įvyko? — jaudinos Jonė, stengdamasi savo antromis akimis perskrostiti ją apsupusią tamsą... Juosvos baugios ežero bangos kažką balta teliuskavo ant kranto.

IŠ JONĖS DIENORAŠČIO

1922. 10. 27. Nieko ypatingo neatsitiko. O man užvakar vaidenosi, kad kažkas su Jurgiu atsitiko negero. Paslaptingas balsas liepė man melstis už jį. Ir man rodė, jog jis nebegyvas. Bet tai netiesa. Juk apie tai Marijampolėje būtų žinoma. Ir kodėl jis turėjo numirti? Juk toks sveikas, pilnas energijos, gyvenimiškos ugnies. Prieš porą dienų juk mačiau jį sveiką. Matyt, aš susirgau kažkokia manija. Bet jūk mano pro tas sveikas. Aš gi nesu liūdna. Juokauju su draugėmis, linksminu Juozę, kad per daug nelidūdėtų savo Kazio, o ji tuo pačiu man atsilygina. Įstai goje, bendrai su visais valdininkais, pasijuokiam aštrindami liežuvį. Tad kodėl mane apspinta stailga liūdnos mintys? Ne, taip neturi būti...

(Bus daugiau)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20

Caixa Postal 4421

Sao Paulo, E.S.P.

Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsável Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 25,00 visoje
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA NCr.\$ 100,00

Paskiro Nr. Kaina Cr.\$0.40

*KELBIMAI: pirmame puslapyje NCr.\$ 40,00 paskutiniajame
NCr.\$ 20,00. viduriniuose puslapiuose NCr.15.00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisyti pertvarko savo nuostatais. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Lietuvos Karius Pagerbiant

Kiekvieno kario karjera prasideda ant motinos rankų. Todėl kariuomenė, tuo labiau mažo krašto, yra ne mažiau artima, brangi ir reikšminga moterims kaip ir patiems karius. Štai nuo pat sūnaus gimimo dienos motina dainuoja: Ant rankų paėmiau tave ir nešdama namo svajojau:

«Užaugo sūnelis didelis ir tėviškę valdys,
Ir žemė taps sodas žydintis,
Ir bus graži Lietuvos šalis».

(Mačernis)

Per ištisus metus minime įvairias nusipelnusių tautai asmenybių sukaktis, organizacijų jubiliejus, minime tautines šventes. Minime vieną iš didžiųjų švenčių — Lietuvos kariuomenės įkūrimo sukaktį, kuri taip gi yra tautos organizacija ir ji siejasi daugybe gijų su liet. visuomene, su visa tauta.

«Jei norime, kad kariuomenėje būtų drausmė ir susiklausymas, tai tų dorybių neturi stigtį visuomenėje», anot Lietuvos prezidento A. Smetonos. Taigi tų dorybių neturi stigtį ir lietuvės moters dvasioje, kuri nuo pat mažens augina sūnų ir skiepija jame kovingumo dvasią savo kraštui, sa vo tautai, kovai už jos laisvę ir nepriklausomybę, už brangią tėviškę, nes kitos tokios

«Nerasi tu niekur,
Niekad nerasi,
Ką tau savanoriai parnešė basi... anot poeto

Greič ūno

Savanoriai, Lietuvos kariai parnešė mus tau, ką Aušros,

Varpo, Apžvalgos, Tėvynės Sargo, Darbininko Balso, Draugo, Basanavičiaus, Kudirkos, Vaižganto ir Janulaičio, knygnešių ir poetų, kunigų ir eicilikų gaivinamos, stiprinamos, drąsinamos tautos stebėtinai greito, susijusio dar su neišgausiomis garsios praeities tradicijomis politinio susipratimo vaisių ir tautinio subrendimo išdava, anot prof. M. Biržiškos.

Mūsų kariai krauju atpirko tą Vilniaus popierėlį — nepriklausomybės paskelbimo raštą — kuklų rašto lapelį, pasirašytą asmenų, kurių daugumas prieš tai nei plačiau sa vo visuomenėj, nei juo labiau niekur svetur nebuvo žinomi.

Raštelį, Vilniuje atspausdintą, ten pat vokiečių konfiskuo tą per ištisus mėnesius jų nutilėtą ir draudžiamą nē tik skeibti, bet ir minėti.

Mūsų kariai apgynė tą raštelį, kuris slaptais keliais tepasiekęs Lietuvos visuomenę ir užsienius, dar ilgai nedavė Lietuvai jokių vaisių. Kai tuo tarpu bemaž toks pat raštelis, prieš pusantro šimtmečio pasirašytas, JAV nepriklausomybės paskelbimo aktas su visa pagarba apšvęstas ir saugomas, — Lietuvos pasirašytasis nepriklausomybės paskelbimo aktas dr. J. Basanavičiaus nuo įvairių Lietuvos okupantų taip buvo paslėptas, jog ligi šiolei nesurandamas (M. Biržiška 110 psl.)

Savanorių-karių kraujo auka minėto raštelio garsius nu tarimus išryškino, tautinį gyvenimą išlaisvino iš savo valstybės pajėgumu gyvybinėms tautos būdo ir kultūros savybėmis laisviausiai pasireikšti ir prilygti kitoms, jau seniai laisvėje gyvenančioms tautoms, bei su jomis rungty. niauti.

O KADA MŪSŲ NARSIOJI KARIUOMENĖ KURĖSI?

Tada, anot Binkio, kai į mūs tėvynę priešailindo, kaip šarančiai: bolševikai, bermon tininkai ir lenkai. Štai kaip anglų rašytojas Polson New man savo knygoj atsiliepia apie lietuvių atsikuriančią kariuomenę:

«Ir atsigrįždamas į anąs kritiškas dienas, kuriomis lietu viai sugebėjo išbristi iš jos užtvindžiusių chaoso marių negali atsistebėti, kaip jie įtęgę sukurti tą savo pajėgią kariuomenę, sugebėjusią apginti šalį nuo taip gausių priešų. Tai buvo nepaprastas jų atsiekimas, kuriame ryškiai atsispindi šios kovingos tautos didžiū vertingos kari nės savybės».

BRANGIAUSIOJI DOVANA

Mūsų kariai atnešė Lietuvai brangiausią dovaną — laisvę, kurioje tikrai žmogaus asmenybė tegali tobiliausiai išsiskleisti. Laisvė — tai ne Kalėdų senelio dovana ir ne išsvajotasis Eldorad, kuris, jo besiekiant, — virsta mirazū. Laisvė — tai atsipalaidavimas iš varžtų, trukdančių tautai reikštis tuo, kuo ji privalo būti. Laisvės žyginę te drįsta tik tvirtos, ryžtingos, savim pasitikiančios asmenybės, — anot prez. A. Smetonos. Tokie buvo mūsų savanoriai ir kariai. Už tai jiems amžina padėka ir garbė!

(Iš knygos Emilija Čekienė: KAD JI BŪTŲ GYVA)

TIESA IR GYVENIMAS

DAR PENKIOS MINUTĖS

Buvo pirmasis mėnesio penktadienis. Seno bažnyčioj koks dešimtukas asmenų: moterys, kelios senutės, vienas kitas vyras, berniukas ir j prie jo tėvas, kuris nekantriai žvilgčiojo tai į kunigą tai į laikrodį; dar toliau — gydytojas..

— Jurguti, turim eit, — sukuždėjo tėvas vaikui į ausį.

— Bet kad aš turiu priimti komuniją.

— Turiu skubintis į darbą, negaliu laukt.

— Gali eit; aš priimsiu komuniją ir paskui bėgsiu į mokyklą.

— Pavėtuosi!

— Bet komunija, tėveli..

Daktaras, kuris taip pat laukė komunijos nugirdo pokalbį ir matė išeinant susirūpinusį tėvą.

Prabėgo dar kelios minutės. Kunigas lėtai nužengė nuo altoriaus.

Daktaras stebi maldininkus, kurie, kaip ir jis, maitinasi prie to paties Dievo stalo, jaučiasi to paties vieno Tėvo vaikai: motinos, jaunos merginos, senelės, vienas kitas vaikinys — ir šis berniukas, kuris, norėdamas priimti komuniją, gal uždavė rūpesčio tėvui, o dabar susikaupęs skubinas greičiau padėkoti Viešpačiui, kad ne-

pavėluotų į pamokas.

Po valandėlės abu atsiduria už durų ant šventoriaus. Daktaras turi automobilį.

— Sėsk's, pavežėsiu į mokyklą, — kviečia. Ir nustebusiam berniukui aiškina:

— Girdėjau, kaip tėvelis tave šaukė

Berniukas nusišypso, padėkoja ir — jau automobiliu.

— Dar penkios minutės, — pastebi, ir užtrenkia dureles.

Mašina išdumia. Po minutės berniukas ima blaškytis.

— Ana tėvelis! — sušunka; jį beldžiasi į stiklą, norėdamas atkreipti skubiai einančio dėmesį. Tėvas prieina, pamato sūnų ir, nustebęs, klausia:

— Jurgut, tai kas čia?

— Mane pavežina į mokyklą.

— Bet.. ar pažįstami? — teiraujasi tėvas, nustebęs tokiu vaiko pasitikėjimu.

— Susipažinom tik dabar — kartu priėmėm komuniją.

— Lipk ir tamsta! Kitaip pavėluosi, — šūk telėjo daktaras nepažįstamajam

Jurgio tėvui būtų reikėję daugiau laiko pasiteirauti, pagalvoti ir apsispręsti; bet nebuvo kada — ir instinktyviai įsiriti į automobilį. Mašina nudūmė. Po trijų minučių sustojo prie mokyklos

durų.

— Dar viena minutė iki skambučio, — džiaugėsi Jurgis, lipdamas iš mašinos.

— O kaip bus su pusryčiais? — klausia daktaras.

— Jau nespėsiu. Pavalgysiu pietų pertraukos metu, — ir uždare dureles, ranka reikšdamas padėką.

Išlipo ir daktaras. Keliais šuoliais pasiekė artimą kepyklą, nupirko pyragaitį ir pasivijo Jurgį.

— Te, imk kad ir mažam užkandžiui.

Berniukas padėkojo, nusišypsojo ir dingo koridoriuj. Skambutis šaukė vaikus į klases.

(Bus daugiau)

PAGERBSIM (SAVO) KARIUS SAVANORIUS

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

Gruodžio 16 d. 7 val. metinės mišios už Marijos Genevišienės vėlę Zelinos parapijos bažnyčioje.

Tėvai saleziečiai parengė, o jezuitai atspaudė lietuviškų Kūčių knygeles, lietuviškas ir portugališkas. Galima gauti Šv. Juozapo, Šv. Kazimiero ir Rio parapijų klebonijose. Jos gražiai aprašyti lietuviškieji Kūčių papročiai, pridėtos tai progai tinkamos maldos. Lietuviškai nemokantį jaunimą informuos apie mūsų papročius. Kas norėtų gauti jų paštą, ML administracija mielai atsiųs. Knygelių išleidimu pasirūpino Zelinos Katalikių Moterų Draugija su Maldos Apaštalavimu. Portugalų kalbon išvertė panelė Onutė Petraitytė ir Teresė Jočytė.

SUGAVO VAGIS

«Tikras bičiulis tik nelaimėj išryškėja», kaip jau pasitebėta žiloj senovėj.

Saleziečiams Sanpaule patikėtą Šv. Juozapo bažnyčią ištikus nelaimėi — išvogtos visos liturginės taurės — tuoj

pasireiškė ir bičiulių solidarumas: vieną taurę su monstrancija «iki įsigysit naują» paskolino tt. Jezuistai, kitą taurę — seselės Franciškietės.

Bet kas paskolinta — aš va, ir reikės gražinti.

Vagys (du) buvo sugauti; ir dalyką plačiai išgarsino Sanpaulo spauda, radijas ir TV. Bet atgautais dalykais jau nebegalima pasinaudoti, nes sulaužyti, aplamdyti, sugadinti. Tad reikia rūpintis naujais.

Naujiems kielikams įsigyti Jonas Dimša aukojo 100 kruzeirų. Jam ir kitiems dosniem geradariam saleziečiai dėkoja ne tik savo, o ir visos parapijos vardu.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Klaidingai buvo paskelbtas Ignas Rinkevičius. Tur būti Ignas Juknevičius 25 kr. Po 25 kr. užsimokėjo Ona Plečkaitytė, Vl. Velutis, Juozas Stanžėnas, Stasys Gervetauskas, Filomena Černiauskienė 40 kr., Jonas Praraitis už du metus 45 kr. Visiems dėkojame.

Rio de Janeiro: J. Lapinskas, K. Audenis, V. Barusevičius, Dr. S. Saunoris, R. Bronius, A. Loureiro, po 25 kr. Vl. Vyčas 30 kr., K. Petraitis 40 kr., Silva Rukšėnas

Ši sekmadienį šv. Kazimiero parapijos salėje lygiai 15 valandą. Programoje: paminėjimo kalba, choras, tautiniai šokiai. Dalyvaudami pasirodysim suprantą ir esą dėkingi mūsų kariams savanoriams ir jų aukas tėvynę vaduojant.

Tuoju po šito paminėjimo bus šv. Mišių auka, minint tėvo Vlodo Mikalausko penkioliktas metinės mirties sukaktuves.

25 cr., Uršulė Bendoraitienė 25 cr., Jonas Tyla 25 kr., Vincas Orentas 1972 35 kr., Anatolija Jakutis 1972 25 cr.

SV, KAZIMIERAS

Nors artėja mokslo metų galas, bet šv. Kazimiero lituanistinė mokykla prisidėjo dar daugiau mokinių iš tolimųjų vietų: iš Emos Ona Lilija Ermonaitytė ir Paulus Šukevičius; iš Parque São Lucas Paulius Mikšėnas; iš Vila Bela Marija Lucija Bareisyte, Jonas Magila ir Robertas Bareišis; iš Zelinos Ieros Aradzenka; iš Agua Raza Regina Soares de Souza, ir susidomėjo Angela bei Luciana Pumputytės. Jau ilgesnį laiką mokyklą lanko mokiniai ne tik iš Mocos, bet ir iš vilų Oratorio, Libaneza, Sumaré, Casa Verde ir iš kitur.

inž. Zdonas Bačelis paklojo šimtinę kruzeirų kanklių orkestro reikalams. Kitą šimtinę Tėvų Jėzuitų darbuotei paremti. Ir T.T. Jėzui

tai ir kanklių ansamblio organizatorius labai dėkoja Inžinieriui už stambią paramą!

Mokyklose vyksta egzaminai gerokai sutrukdė kanaliavimo mokinių pamokas. Bet dar trūksta 8 kanklių. Bet jau surasta ir ruošiamas joms reikalinga medžiaga. Reikalingi meistrai joms paribti. Tikimasi, jog Kalėdose jau galės pasirodyti bent dvejos kanklės, su choru.

Apie ML prenumeratas bus prausta sekančiame numeryje.

Jaunimo Kongreso pilno komiteto posėdis sekmadienį, 13:30 val., pas tėvus jėzuitus Mocoje.

SKUBIAI REKALINGA ŠEIMININKĖ:

Dora, patikima ir paprasta, viduramžė moteris, mokanti šiek tiek virti, mėgstanti jaunimą, kuri norėtų kiek ilgiau babūti Š. Amerikoje, Naujorko apylinkėje.

Darbas ne per sunkus: namų švara ir paglobojimas dviejų mokykla jau einančių vaikų. Reikia mokėti lietuviškai kalbėtis su vaikais. Geras atlyginimas su kambariu ir pilnu išlaikymu, ir apmoka kelionė lėktuvu į Naujorką. Atvykti tuojau.

Daugiau informacijų galima gauti «Mūsų Lietuvos» redakcijoje. Čia reikia ir pri-

ATSKIRO NUMERIC KAINA 0,40

Kalėdų Senelis per p. MEČI, PALECKI atsiuntė daug dovanų mūsų jaunimui. Jos bus įteiktos vaikams Kalėdų eglutės proga.

statyti, kas nori ten vykti. (sk)

SAJUNGA-ALIANÇA

Ir šiais metais ruošia gruodžio 31 dieną

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS savo rūmuose rua Lituania, 67 Moco. (pr)

MOKYKLOS UŽBAIGIMAS

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos metų užbaigimas bus šeštadienį, gruodžio 4 dieną, 17 valandą. Mokiniai, tėveliai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

PATAISOME KLAIDĄ.

Pranešime apie kelionės kainą Amerikon ateinančiais metais atspausa «400 dolerių». Kadangi jau pramatoma kad iki to laiko kainos pakils dėl kruzeiro reguliaraus nuvertinimo, tai tikroji kaina pramatoma 450 dolerių, arba 2800 kruzeirų. Prašoma nedelsiant registruotis, kas mano vykti. Jei keliaujančių bus didesnis skaičius, tai kelionė išeis pigiau. Jei iki metų galo nebus pakankamo skaičiaus lietuvių, reiks priimti ir nelietuvius. Truks, plyš, o reikia nugabenti mūsų jaunimą į kongresą ir tautinių šokių festivalį!

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ «M. LIETUVĄ»

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgiāo da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clínica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS 1576
Mooça, Fone 92-3991

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriskų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

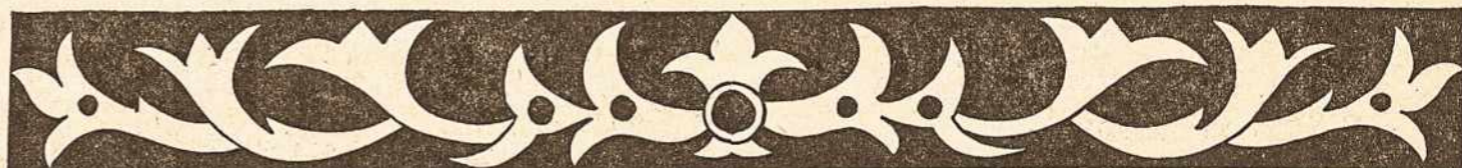
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

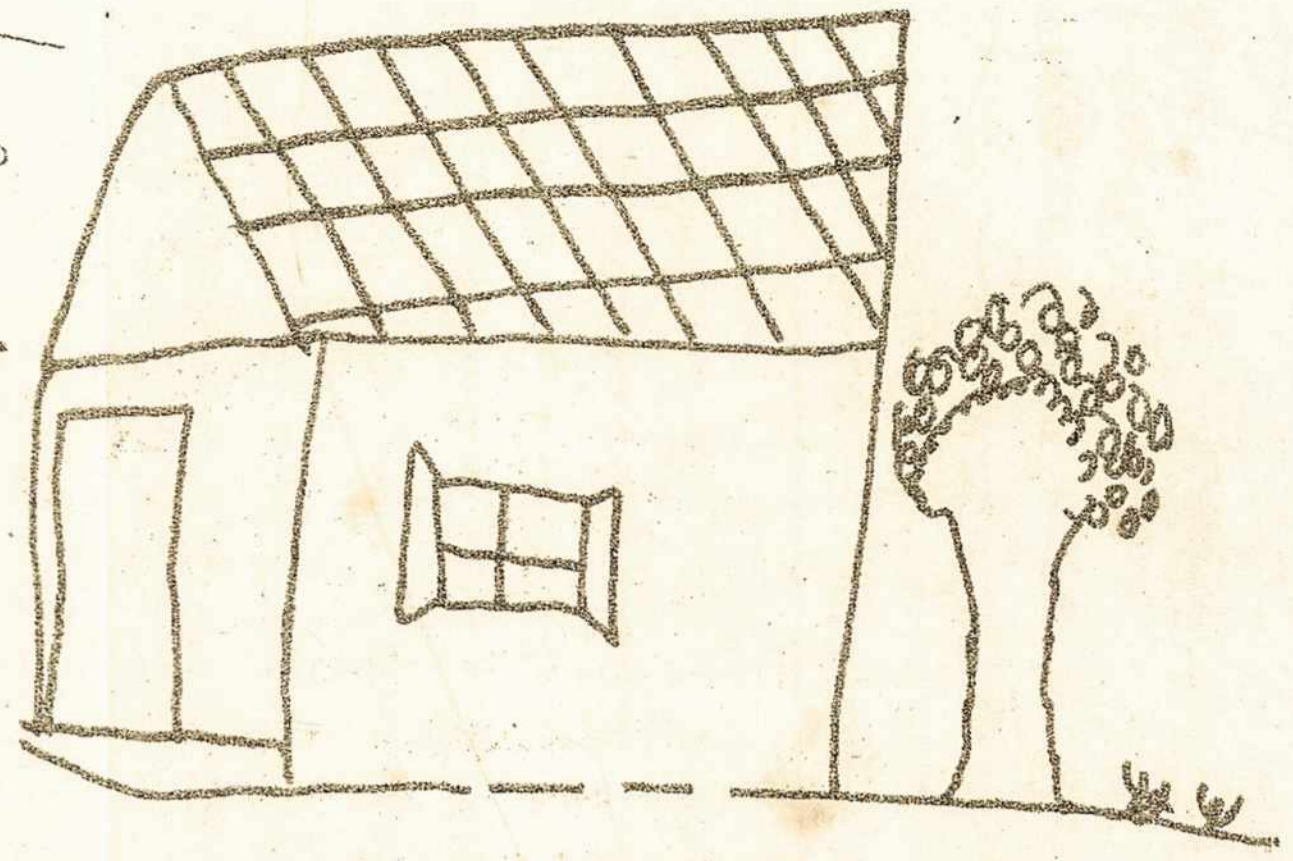

MŪSU LIETUVA Mažiesiems

Nr. 7
1971
lapkričio
26

MANO NA MAI 9-10-1971

WAYNE R PEDROSPUTAS PEIXOTO

ČIA MŪSU MENAS

Sr. Redator:

Na minha opinião, o jornalzinho deve continuar, pois desperta muito interesse, principalmente nos jovens. No jornal lituano há uma parte para os mais velhos, e porque não fazer para os mais jovens? Não merecemos também? O jornalzinho, sendo uma parte em português, desperta interesse nos principiantes de lituano, facilitando-os. São distrações que ao mesmo tempo distraem e instruem.

Espero que os outros tenham a mesma opinião. --Helena Bareišis, 16 anos, colegial.

SKAITYTOJAI rašo

Senhor redator:

Onosso jornalzinho é muito bom e bonitinho, mas eu gostaria de mais palavras cruzadas porque eu gosto de fazer. Mais labirintos e mais sete erros e desneho para colorir e sujunk taškus.

Obrigado. --Irutė Petraitytė

Redação: Minha escola

Entramos às três horas da tarde. Logo ao chegar, sentamos nas cadeiras junto às mesas. Lá desenhamos, pintamos e recortamos. Depois temos um recreio de quinze minutos; escrevemos na louça, saímos para fora, etc.

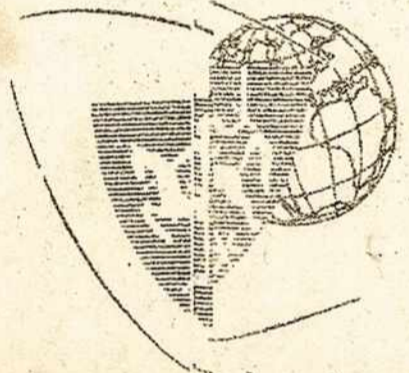
Na escolinha têm: um piano, muitas cadeiras, algumas mesas, uma louça, um palco, alguns alunos, sete janelas, uma igrejinha em cima de um muro, etc.

Os professores são bons e dedicados.

Gosto de minha escola!
--Luciana Pumputis (Água Rasa), aluna da escola lituana de Moóca (São Casimiro)

Cultura lituana no mundo livre
A cultura lituana normalmente mantém relações com seu país de origem, por uma "portina de ferro" corta as relações neste sentido. Os ramos da cultura lituana fora do país são semelhantes aos da pátria, complementando-se entre si.

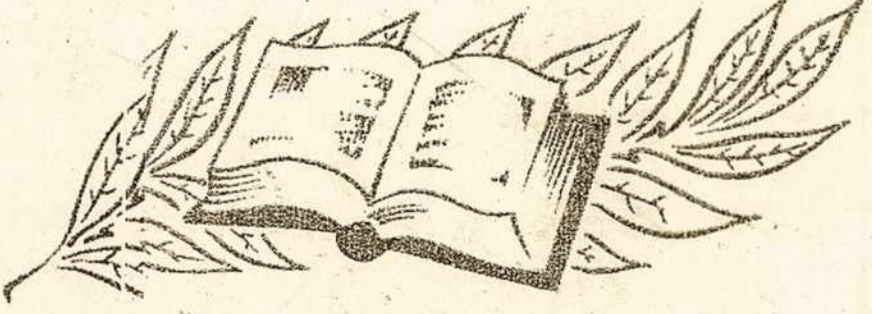
Existem centenas de organizações de teatro, música, arte e grupos entre eles: Academia Lituana de Ciência, Aliança Lituana de Organistas, Aliança Lituana de Educação Física e Esporte, tuana de

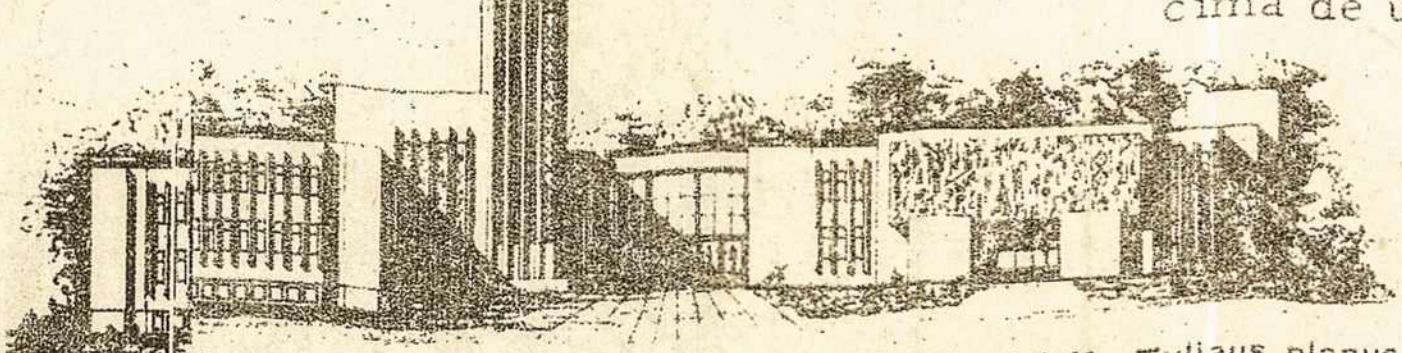
O símbolo da Comunidade Lituana Mundial.

Em Londres a Editora Nida edita 7 livros de literatura seleta lituana por ano. Existem mais de 12 editoras para outras edições. As representações se fazem através de exposições, nos estúdios universitários (em 10 universidades) e nas edições em várias línguas.

A educação lituanística é administrada em 130 escolas lituanísticas de sábado (2 em São Paulo), onde o valor da cultura lituana é ensinado aos filhos e netos para que possam respeitar o seu passado e fazer um aporte substancial ao país onde nasceram e vivem.

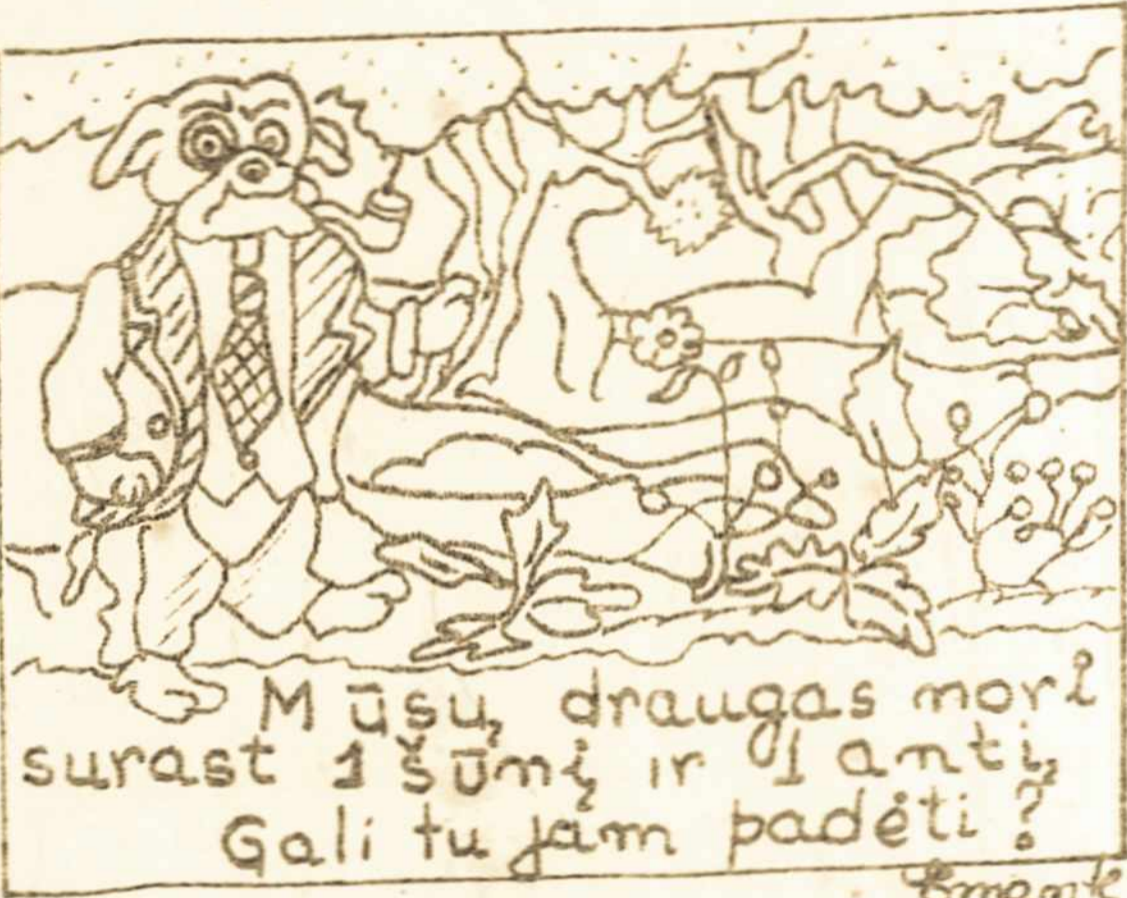
O CENTRO CULTURAL (NOVA YORK)

Būsimoji Kultūros židinio paveikslas pagal architekto Adolfo Tyliaus planus

LINKSMOJI PUSĖ

VENAS SKAITYTOJAS RIMTAI RUOŽIASI RAŠYTI REDAKCIJAI LAIŠKĄ...

LINKSMIAU...

Vienas per daug

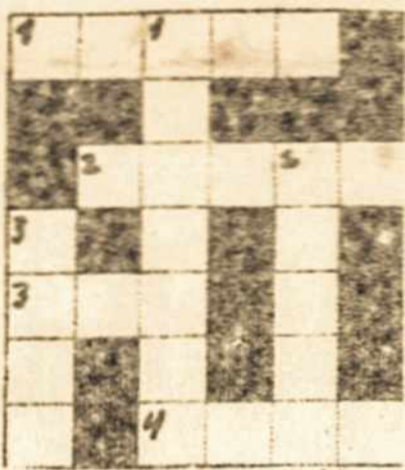
Moteris: Ar kaimyniniuose butuose niekas netaiko lojančių šunų?
 Buto agentas: Ne, madam.
 Moteris: Tai aš perku šį butą. Mat, aš turiu du be persiojo lojančius šunis, ir jei-gu prisidėtų dar vieno šuns lojimas, mano nervai neišlaikytų.

Kambaryje Džonas sėdi vienas ir juokiasi net susiriesdamas.
 — Kas atsitiko? — klausia jėges draugas.
 — Aš papasakoju sau anekdotą, kurio dar nežinojau!

— Ar tu kada nors mačiau arkli, kurio galva ten, kur turėtų būti uodega?
 — Ne.
 — O aš mačiau.
 — Kurgi?
 — Gardė. Jis stovėjo uodega į edžias, o snukiu lauk.

Vienas žmogus užsėjo lauką kukurūzais. Karštą dieną kukurūzai ėmė sproginėti ir nubarsė visa lauką kukurūzų dribsniais. Netoli stovėjo pakinkyti mulai nusprendė, kad pradėjo snigti, ir mirtinai sušalo.

K
R
Y
Z
I
U
K
A
I

Skersai:

1. Lipkim į ...
2. Motina ir ...
3. Kuų meš kvėpuojam ?
4. Pasnibzdejo į ...

Išilgai:

1. Mūsų tėvynė.
2. Paukštis kuris moka plaukti.
3. Antanukas ... valgyt.

NR. 6.

Atsakymas: Skersai: 1. Tris 2. Kasa 3. Upe
 Išilgai: 1. Ir 2. Karpe.

„EUROPOS LIETUVIO“

IRUTĖ IR KĖSTUTIS

D. BASTYS

BUS DAUGIAU